

24.11.2022

לכבוד
חברי הכנסת

הנדון: בקשה להמשיך לתמוך בחקיקה לצמצום הצריכה של פלסטיק חד פעמי

ארגוני סביבה ובריאות מבקשים מחברי הכנסת, מכל סיעות הבית, להמשיך לתמוך בחקיקה להפחתת הצריכה של פלסטיק חד פעמי ומשקאות ממותקים ולא לתמוך בתוכניתה המסתמנת של הממשלה החדשה לבטל את המיסוי על מוצרים אלה. בקשה זו מסתמכת על מחקרים שפורסמו בשנים האחרונות, לפיהם הפלסטיק, ובעיקר הפלסטיק החד פעמי, לא רק שגורם לזיהום הסביבה, ועובר על העיקרון היהודי החשוב של "בל תשחית", אלא שהוא מזיק לבריאותנו ולבריאות ילדינו ונכדינו בצורה קשה ומסוכנת.

הפלסטיק אמנם נוח לשימוש, אך המחיר הבריאותי שהוא גובה מאיתנו עלול להיות קטלני. מחקרים שנערכו בשנים האחרונות מצאו מיקרו-פלסטיק בשיליות של נשים הרות ובדמם של עוברים – עובדה המצביעה על כך שקיים פוטנציאל למעבר של מיקרו-פלסטיק מהאם לרקמות העובר. מעבר זה מתבצע גם באמצעות חלב האם. הפלסטיק הגיע לגופן של הנשים באמצעות שאיפה ובליעה, והוא מצטבר בשליה, בכבד, בריאות, בלב, בכליות ובמוח. מחקרים נוספים הוכיחו שמיקרו-פלסטיק, חוצה את רירית מערכת העיכול ונכנס למערכת הדם של הגוף. לא רק זאת, המיקרו-פלסטיק בשל תכונותיו המיוחדות סופח אליו חידקים ומתכות כבדות הנספגים בו. המדאיגים ביותר הם החומרים שמצטברים בשרשרת המזון המוכרים כמשבשים פעילות של בלוטות, פוגעים בפוריות¹ ואף מסרטנים². פלסטיק המושלך לסביבה ומגיע לנחלים ולמי הים מתפורר למיקרו-פלסטיק שאוכלים הדגים, וכך הוא מגיע בסוף למזוננו.

זאת ועוד, בעלי חיים שונים נפגעים באופן ישיר מפלסטיק. הם מזהים חלקי פלסטיק בטעות כמזון. זה גורם לחסימות במערכת העיכול לסבל ומוות אכזרי שלהם. בעלי חיים אחרים נלכדים או מפזרים פסולת פלסטיק, וכך הדבר מכער מאוד את המרחב הציבורי ואתרי טבע רבים.

לארגוני הסביבה והבריאות, כמו לכל אזרחי העולם, ידוע שהשימוש בפלסטיק חד פעמי מקל על החיים. הוא נוח לשימוש, הוא חוסך בשטיפת כלים, ולכן הוא מוצר מבוקש מאוד. אנו מבקשים להדגיש שמטרת המס המוטל על רכישת פלסטיק חד פעמי, כמו גם על משקאות ממותקים, היא בראש ובראשונה למנוע פגיעה בריאותית וסביבתית קשה. כארגוני סביבה ובריאות נמליץ להפנות את תקבולי המס המוטל על מוצרים אלה לטובת קרן מיוחדת שתסייע בהסברה ורכישת מדיחי כלים למוסדות ולגופים הזקוקים לכך, ולפיתוח חלופות לפלסטיק חד פעמי.

בהתייחס למשקאות ממותקים נמצא כי צריכת משקאות אלו קשורה לעודף משקל גוף אשר מהווה גורם סיכון לתחלואה ותמותה ולהתגברות מחלת הסכרת, שהפכה להיות "מגפה" עולמית של ממש. שיעור התמותה בישראל

¹ Series: Endocrine-Disrupting Chemicals, The Lancet, Vol 8, Issue 8, pp 703-718, August 1, 2020
"Kahn LG et al, "Endocrine-disrupting chemicals: implications for human health
([https://doi.org/10.1016/S2213-8587\(20\)30129-7](https://doi.org/10.1016/S2213-8587(20)30129-7))

² Calafat AM et al, "Polyfluoroalkyl Chemicals in the U.S. Population: Data from the National Health and Nutrition Examination Survey (NHANES) 2003-2004 and Comparisons with NHANES 1999-2000" in Environmental Health Perspectives 11:1596-1602, Nov 2007

מסוכרת הוא מהגבוהים ביותר במדינות המפותחות³. אל הנזק הבריאותי המוכח, מצטרף גם נזק סביבתי. אנחנו קוראים לכם שלא לתמוך בהחלטות חסרות אחריות, אלא להמשיך ולקחת חלק פעיל במגמה העולמית של דאגה לבריאות ולעמיד הדורות הבאים. כמו שמדינת ישראל ידעה להפסיק את השימוש באסבסט, שגם הוא חומר זול, נוח ויעיל, לאחר שהתבררה מסוכנותו הרבה לבריאות, כך הגיעה העת לצמצם את השימוש בפלסטיק ובעיקר בפלסטיק החד פעמי – לפני שיהיה מאוחר מדי.

עלינו להמשיך במגמת צמצום השימוש בפלסטיק החד פעמי, למען הבריאות של כולנו ושל הדורות הבאים, כדי שנוכל להסתכל בעיני ילדינו ונכדינו, ולומר שעשינו הכל כדי לשמור על בריאותם, ועל בריאות הסביבה בה יחיו בעתיד.

בכבוד רב ובברכה,

מור גלבו, מנכ"ל צלול
 פרופ' חגי לוי, יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור בישראל, ההסתדרות הרפואית
 פרופ' נדב דוידוביץ', יו"ר פורום בריאות הציבור, ההסתדרות הרפואית
 ד"ר דורית אדלר, נשיאת הפורום הישראלי לתזונה בת קיימא
 ד"ר יונתן אקנבאום, מנכ"ל גרינפיס ישראל
 ד"ר מיכאל אטינגר, הסתדרות הרופאים הוטרנרים בישראל
 יוני ספיר, יו"ר עמותת שומרי הבית
 ניב בלייכר, יו"ר אזרחים למען אוויר נקי
 אריק רוזנבלום, מנכ"ל אקואושן
 הילה לרנאו, בשם עמותת מורים למען האקלים
 טל מילס, המועצה הישראלית לבניה ירוקה
 ג'מילה הרדל, מנכ"לית אזרחים למען הסביבה
 שלי דביר, מנכ"לית 2BFriendly
 לרה פארן, מנכ"לית 15 דקות
 חגית גפן, מנכ"לית הרשת הירוקה
 מיכל ביטרמן, מנכ"לית The Natural Step Israel
 נעמי צור, יו"ר קרן ירושלים ירוקה
 עבד נמארנה, מנכ"ל אל-אמל
 אוולין אנקה, מנהלת Plastic Free Israel
 ריצ'רד כהן, יו"ר הקואליציה למניעת זיהום הפלסטיק בישראל
 יעל גיני, מנהלת קהילת SDGIIsrael
 תומר אשל, מנכ"ל עמותת נקי

³ מתוך "דוח מצב המדינה 2021" של מרכז טאוב, ניתוח שערכו פרופ' אלכס וינרב, אלון סלע. עורך הדוח פרופ' אבי וייס, נשיא מרכז טאוב ופרופסור לכלכלה באוניברסיטת בר-אילן.